

COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ

GHIDUL ALEGĂTORULUI

LA ALEGERILE LOCALE GENERALE
din 5 noiembrie 2023

COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ

GHIDUL ALEGĂTORULUI

**LA ALEGERILE LOCALE GENERALE
din 5 noiembrie 2023**

Chișinău • 2023

Mai multe informații găsiți pe: www.cec.md, www.voteaza.md

Suntem prezenți
și pe rețelele de socializare:

Vizionați-ne pe contul nostru **YouTube**

Ne puteți scrie pe adresa info@cec.md

Adresa noastră: str. Vasile Alecsandri, nr.119, Chișinău, MD-2012

Cuprins

Introducere..... 4

Capitolul I

Ce autorități alegem la 5 noiembrie 2023?..... 5

Câți primari și consilieri vor fi aleși?..... 6

Capitolul II

Despre alegerile locale generale 7

Cine stabilește data alegerilor locale generale?..... 8

Principalii actori ai procesului electoral..... 8

Cine (nu) poate participa la vot? 10

Cine poate candida la funcția de primar și/sau consilier? 11

Cine sunt observatorii?..... 12

Capitolul III

Cine organizează și desfășoară alegerile locale generale? 13

Cum poate verifica alegătorul dacă a fost inclus în lista electorală?..... 16

Cum puteți afla la ce secție aveți dreptul să votați? 17

În ce zi și în ce interval de timp puteți vota? 18

În baza căror acte de identitate puteți vota la alegerile locale generale? 18

Cine votează prin intermediul urnei mobile?..... 19

Cum are loc procedura de vot la secția de votare? 20

Cine sunt înscrși pe lista suplimentară și lista pentru votarea la locul aflării? 22

Ce puteți face dacă ați observat o ilegalitate?..... 23

Încheiere 24

Introducere

„Voința poporului constituie baza puterii în stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat. Statul garantează exprimarea voinței libere a cetățenilor prin apărarea principiilor democratice și a normelor dreptului electoral”.

(Codul electoral)

Începând cu 1 ianuarie curent, Comisia Electorală Centrală activează în baza unui nou Cod electoral. Primele alegeri care vor fi organizate după modificarea legislației electorale sunt cele locale generale, care vor avea loc pe 5 noiembrie 2023. În Republica Moldova alegerile locale generale se organizează cu o periodicitate de 4 ani.

Acest Ghid a fost realizat pentru a oferi răspunsuri accesibile alegătorilor, fiind structurat pe capitole tematice.

Vă așteptăm la alegeri!

CAPITOLUL I

Ce autorități alegem la 5 noiembrie 2023?

Administrația publică locală

reprezintă totalitatea autorităților publice locale constituite pentru promovarea intereselor generale ale locuitorilor unei unități administrativ-teritoriale.

Structura administrației publice locale:

autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi

sunt constituite și activează pe teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului) pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale;

autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea

sunt constituite și activează pe teritoriul raionului, municipiilor Chișinău și Bălți, pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor populației unității administrativ-teritoriale respective.

Între administrația publică centrală și cea locală există delimitări determinate de **PRINCIPIUL AUTONOMIEI LOCALE**.

**PE DATA DE 5 NOIEMBRIE 2023,
ALEGĂTORII ÎȘI VOR DA VOTUL
PENTRU PRIMARI ȘI CONSILIERII LOCALI.**

PRIMARUL

Primarul este autoritatea reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și executivă a consiliului local, aleasă prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

CONSILIUL LOCAL

Consiliul local este autoritatea reprezentativă și deliberativă a populației unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau al doilea, aleasă în vederea soluționării problemelor de interes local.

Consiliile locale de nivelul întâi sunt acele *sătești, comunale, orășenești, municipale*, iar cele de nivelul al doilea sunt acele raionale și municipale Chișinău și Bălți. Numărul de consilieri se stabilește în funcție de numărul de locuitori ai unității administrativ-teritoriale la data de 1 ianuarie a anului în care au loc alegerile, conform datelor din Registrul de stat al populației prezentate de Agenția Servicii Publice.

O autoritate a administrației publice locale este și *președintele raionului*, el fiind, conform legii, „autoritatea publică executivă a consiliului raional” și se alege de către consilierii raionali în cadrul ședinței consiliului raional.

Primăria este o structură funcțională care asistă primarul în exercitarea atribuțiilor sale legale, iar președintele raionului este asistat în activitatea sa de *aparatul președintelui raionului*.

Câți primari și consilieri vor fi aleși?

La alegerile generale locale din 5 noiembrie 2023 vor fi aleși 898 de primari și 11 058 de consilieri locali, dintre care 9 972 sătești (comunali), orășenești, municipali și 1 086 raionali/municipali Chișinău și Bălți.

CAPITOLUL II

Despre alegerile locale generale

La alegeri pot participa cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot. Participarea la vot este liberă și benevolă.

La alegerile consiliului local și a primarului nu participă alegătorii care nu au înregistrare la domiciliu sau reședință temporară în unitatea administrativ-teritorială respectivă.

De asemenea, pentru a putea vota în cadrul alegerilor locale generale, termenul înregistrării la domiciliu sau reședință temporară **nu poate fi mai mic de 3 luni** până la data primului tur de scrutin.

Alegerile sunt declarate nevalabile în anumite circumscripții dacă la ele au participat mai puțin de 1/4 din numărul persoanelor înscrise în listele electorale. În turul II acest prag este de 1/5 din numărul persoanelor înscrise în listele electorale.

Alegerile sunt declarate nule dacă în cadrul operațiunilor electorale au fost depistate încălcări ale Codului electoral care au influențat rezultatele votării și atribuirea mandatelor.

Votarea repetată este stabilită de Comisia Electorală Centrală în anumite circumscripții dacă alegerile sunt declarate nevalabile sau nule. **Votarea repetată** se consideră valabilă indiferent de numărul alegătorilor care au participat la votare.

Alegeri noi se stabilesc dacă consiliul a fost dizolvat sau componența acestuia s-a redus cu mai mult de 1/3 din numărul stabilit; dacă mandatul primarului a încetat înainte de termen; dacă și după votarea repetată nu a fost ales consiliul și/sau primarul; dacă a avut loc o reorganizare administrativ-teritorială.

Alegeri parțiale se organizează dacă, în urma alegerilor locale generale, nu au fost aleși primarii sau numărul stabilit de consilieri într-o singură sau mai multe circumscripții electorale.

Cine stabilește data alegerilor locale generale?

Potrivit noului Cod electoral, data alegerilor locale generale se stabilește de către Comisia Electorală Centrală cu cel puțin 70 de zile înainte de ziua alegerilor. Alegerile locale generale au loc în ultima duminică a lunii octombrie sau prima duminică a lunii noiembrie.

Principalii actori ai procesului electoral

- **alegător** cetățean al Republicii Moldova cu drept de vot;
- **candidat** persoană care este desemnată pentru ocuparea unei funcții publice electivă din partea partidelor politice sau a blocurilor electorale, înregistrată în modul corespunzător;
- **candidat desemnat** persoană care își înaintează candidatura sau este propus de partidele politice, blocurile electorale sau grupurile de inițiativă în vederea înregistrării în calitate de concurent electoral sau candidat pe listă;
- **candidat independent** persoană care își înaintează candidatura pentru ocuparea unei funcții publice electivă independent de partidele politice și de blocurile electorale, înregistrată în modul corespunzător;
- **competitor electoral** partid politic, bloc electoral, concurent electoral, candidat desemnat, grup de inițiativă, precum și participant la referendum, care oferă și/sau beneficiază de susținere financiară (materială) a campaniei electorale și/sau a activității sale, precum și cel care desfășoară doar activități de campanie sau promovare electorală ce nu implică cheltuieli financiare;
- **concurenți electorali** partidele, blocurile electorale și persoanele care candidează pentru funcția de primar sau de consilier în consiliul local și care sunt înregistrate de consiliile electorale de circumscripție respective;

- **contestatar** subiect care depune contestații;
- **funcționar electoral** persoană fizică care activează sau a activat în calitate de membru al organului electoral, de angajat în cadrul aparatului organului electoral și/sau de angajat în cadrul instituțiilor publice și al altor structuri organizaționale constituite de Comisia Electorală Centrală;
- **organe electorale** Comisia Electorală Centrală, consiliile electorale de circumscripție și birourile electorale ale secțiilor de votare;
- **observator** persoană care urmărește cum se desfășoară procesul electoral fără a se implica, reprezintă o instituție abilitată și este acreditată de organul electoral corespunzător;
- **operator al Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”** persoană autorizată în modul stabilit care introduce în sistem datele de identificare ale alegătorilor în ziua alegerilor, înregistrează în acest fel faptul participării la votare a alegătorilor, iar sistemul verifică îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru exercitarea dreptului de vot și semnalează tentativele de vot ilegal;
- **reprezentant al concurentului electoral** persoană cu drept de vot, care reprezintă interesele concurentului electoral în organele electorale și în alte organe implicate în procesul electoral;
- **persoană de încredere a concurentului electoral** persoană care are dreptul să facă agitație electorală în favoarea concurentului care a desemnat-o;
- **persoană autorizată să asiste la operațiunile electorale** funcționar electoral, operator al Sistemului informațional de stat „Alegeri”, reprezentant al concurentului electoral/participantului la referendum în organele electorale, observator acreditat de organele electorale și, după caz, interpretul acestuia, precum și jurnalist legitimat de instituțiile mass-media și confirmat ulterior de Comisia Electorală Centrală.

Cine poate participa la vot?

La alegerile locale generale au dreptul să participe la vot cetățenii Republicii Moldova care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 18 ani, cu excepția celor privați de acest drept prin hotărârea judecătorească de instituire a măsurii de ocrotire judiciară.

Cine nu poate participa la vot?

Nu pot alege:

- ☞ persoanele care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova;
- ☞ persoanele care nu au împlinit vârsta de 18 ani;
- ☞ persoanele private de dreptul de a vota prin hotărârea judecătorească de instituire a măsurii de ocrotire judiciară;
- ☞ alegătorii care nu au înregistrare la domiciliu sau la reședința temporară în unitatea administrativ-teritorială respectivă.

- * La alegerile locale generale nu se organizează secții de votare în străinătate.
- * Termenul înregistrării domiciliului sau reședinței temporare nu poate fi mai mic de 3 luni până la data primului tur de scrutin.

Cine poate candida la funcția de primar și/sau consilier?

Au dreptul de a candida la **funcția de consilier** în consiliul local cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot, care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 18 ani.

Au dreptul de a candida la **funcția de primar** cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 23 de ani și au cel puțin studii generale obligatorii.

Nu pot fi alese:

- ☞ persoanele care îndeplinesc serviciul militar în termen;
- ☞ persoanele care nu au împlinit vârsta de 18 ani;
- ☞ persoanele care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova;
- ☞ persoanele care sunt condamnate la închisoare (privațiune de libertate) prin hotărâre judecătorească definitivă, precum și persoanele care au antecedente penale nestinse pentru infracțiuni săvârșite cu intenție. Organele electorale sunt informate despre existența antecedentelor penale de către organele Ministerului Afacerilor Interne și/sau de către Autoritatea Națională de Integritate;
- ☞ persoanele private de dreptul de a ocupa funcții de răspundere prin hotărâre judecătorească definitivă. Organele electorale sunt informate despre existența interdicției de către Ministerul Justiției, Autoritatea Națională de Integritate și/sau de către Ministerul Afacerilor Interne;
- ☞ persoanele care, la data pronunțării hotărârii Curții Constituționale privind declararea neconstituționalității unui partid politic, dețineau calitatea de membru al organului executiv al partidului politic declarat neconstituțional, precum și persoanele care ocupau funcții electivă din partea partidului politic declarat neconstituțional, pe o perioadă de 5 ani de la data pronunțării hotărârii Curții Constituționale.

Cine sunt observatorii?

Observatorii sunt persoanele acreditate de organul electoral pentru a putea monitoriza alegerile.

Observatorii pot fi:

observatori naționali

cetățeni ai Republicii Moldova cu drept de vot acreditați de organele electorale în modul stabilit de Codul electoral, la solicitarea asociațiilor obștești și a instituțiilor de instruire și cercetare în domeniul electoral din Republica Moldova, care au misiunea de a observa modul de organizare și desfășurare a alegerilor;

observatori internaționali

cetățeni ai Republicii Moldova cu drept de vot, precum și cetățeni străini reprezentanți ai autorităților electorale din străinătate și ai instituțiilor de instruire și cercetare în domeniul electoral, ai organizațiilor internaționale, ai guvernelor statelor străine și ai organizațiilor neguvernamentale din străinătate, precum și experți internaționali în domeniul electoral, acreditați de Comisia Electorală Centrală în condițiile Codului electoral, care au misiunea de a observa modul de organizare și desfășurare a alegerilor.

CAPITOLUL III

Cine organizează și desfășoară alegerile locale generale?

Alegerile locale generale sunt organizate și desfășurate de către:

CEC

Comisia Electorală Centrală;

**CECE
CEC Găgăuzia**

consiliile electorale de circumscripție de nivelul al doilea și de nivelul întâi, inclusiv Consiliul Electoral Central al Găgăuziei care, **în cazul alegerilor locale generale, îndeplinește atribuțiile consiliului electoral de circumscripție de nivelul al doilea;**

BESV

birourile electorale ale secțiilor de votare;

Comisia Electorală Centrală este un organ de stat independent, înființat pentru realizarea politicii electorale în scopul unei bune desfășurări a alegerilor, pentru supravegherea și controlul respectării prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale. Actuala componență a Comisiei este constituită din 9 membri: un membru desemnat de către Președintele Republicii Moldova, ceilalți 8 membri – de către Parlament, cu respectarea reprezentării proporționale a majorității și a opoziției. Potrivit noului Cod electoral, componența actuală își va duce la final mandatul activând pe bază permanentă. După expirarea acestuia, numărul de membri va redus de la 9 la 7, de asemenea va fi modificată și modalitatea de desemnare a membrilor.

Comisia este asistată de un aparat de lucru.

Consiliile electorale de circumscripție de nivelurile al doilea și întâi

Odată cu intrarea în vigoare a noului Cod electoral în anul 2023, Comisia Electorală Centrală a constituit circumscripțiile electorale permanente și consiliile electorale de circumscripție de nivel al doilea, care activează permanent. În cadrul consiliului electoral de circumscripție de nivel al doilea activează, cu statut permanent, președintele acestuia. În perioada alegerilor, consiliile electorale de nivel al doilea se completează cu membri, așa încât să aibă în componență cel puțin 7 și cel mult 11 persoane. Acestea realizează legătura dintre consiliile electorale de nivel întâi, birourile electorale ale secțiilor de votare și Comisia Electorală Centrală. Rolul lor de bază este să înregistreze concurenții electorali, să asigure buna organizare a alegerilor, să examineze cererile și contestațiile, să centralizeze rezultatele votării pe circumscripție și să declare candidații aleși, să atribuie și să valideze mandatele primarilor și consilierilor aleși.

Fiind parte a sistemului organelor electorale ale Republicii Moldova, în cazul alegerilor locale generale, Consiliul Electoral Central al Găgăuziei exercită atribuțiile consiliului electoral de circumscripție de nivel al doilea în condițiile noului Cod electoral.

Consiliile electorale de circumscripție de nivel întâi se constituie cu cel puțin 40 de zile înainte de ziua alegerilor de către consiliile electorale de circumscripție de nivel al doilea. Acestea asigură legătura dintre consiliile electorale de nivel al doilea și birourile electorale ale secțiilor de votare. Ele înregistrează candidații, examinează cererile și contestațiile, centralizează rezultatele alegerilor pe circumscripție, declară candidații aleși, atribuie și validează mandatele primarilor și consilierilor aleși.

Pentru funcția de membru al consiliului electoral de orice nivel se desemnează persoane care au urmat cursuri de instruire în cadrul Centrului de instruire continuă în domeniul electoral și dețin certificate de calificare corespunzătoare valabile la data confirmării. Candidaturile pentru consiliile electorale de circumscripție de nivel al doilea propuse de către judecătoriile și consiliile locale trebuie să aibă studii superioare juridice sau în domeniul administrației publice.

Birourile electorale ale secțiilor de votare

Birourile electorale ale secțiilor de votare se constituie de către consiliile electorale de circumscripție cu cel puțin 25 de zile înainte de ziua alegerilor. Rolul acestora este de a asigura pregătirea deschiderii secției de votare, buna organizare a procesului de vot și totalizarea voturilor pe secția de votare. Biroul electoral mai are și alte atribuții prevăzute de Codul electoral.

Consiliile electorale de circumscripție de nivel întâi și birourile electorale ale secțiilor de votare activează temporar, iar după anunțarea rezultatelor finale ale alegerilor acestea sunt dizolvate.

Cum poate verifica alegătorul dacă a fost inclus în lista electorală?

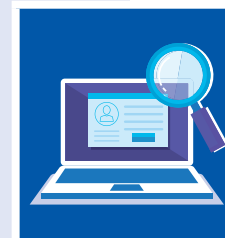

LISTA ELECTORALĂ

listă ce cuprinde toți cetățenii cu drept de vot care domiciliază ori își au reședința valabilă pe teritoriul unei secții de votare. Alegătorul poate fi înscris numai într-o singură listă electorală de bază și la o singură secție de votare.

Începând cu **16 octombrie** și până pe **29 octombrie inclusiv**, puteți să verificați la sediul biroului electoral al secției de votare dacă datele ce vă privesc sunt corect înscrise în lista electorală. De asemenea, puteți cere să fiți inclus sau exclus din listă, să fie corectate alte erori cu privire la datele dumneavoastră sau ale altor alegători. Pentru efectuarea oricăror modificări, trebuie să prezentați actul de identitate și/sau alte documente doveditoare.

Cum puteți afla la ce secție aveți dreptul să votați?

Pentru a verifica on-line la ce secție de votare sunteți inclus în lista electorală de bază, intrați pe pagina web oficială a Comisiei (www.cec.md), faceți click pe „Registrul de Stat al Alegătorilor”, introduceți-vă IDNP-ul, bifați căsuța pentru a confirma că nu sunteți robot și va apărea numărul secției de votare, adresa sediului și numărul de telefon fix.

Tot pentru a afla la ce secție veți vota, intrați pe pagina web oficială a Comisiei (www.cec.md), faceți click pe „Registrul de Stat al Alegătorilor”, sau intrați pe pagina www.verifica.cec.md, apăsați pe „Află unde să votezi”, selectați adresa de domiciliu și va apărea aceeași informație despre secția de votare asociată adresei.

Dacă vă prezentați la secția de votare, însă constatați că ați fost omis din lista electorală de bază, faceți dovada cu buletinul de identitate și fișa de însoțire că domiciliați în raza teritorială a secției de votare respective, iar domiciliul nu a fost schimbat după data de 5 august 2023.

În ce zi și în ce interval de timp puteți vota?

Votarea va avea loc pe data de **5 noiembrie 2023**.

Secțiile de votare vor fi deschise între orele **07:00** și **21:00**. Biroul electoral al secției de votare aduce la cunoștință publică timpul și locul votării cel târziu cu 10 zile înainte de ziua alegerilor.

Dacă după ora 21:00 vă aflați în incinta secției de votare, aveți dreptul să vă exercitați dreptul de vot. În cazul turului doi de scrutin, votarea va avea loc pe 19 noiembrie 2023 în aceleași condiții ca și în primul tur.

În baza căror acte de identitate puteți vota la alegerile locale generale?

La alegerile locale generale puteți vota cu:

- buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, care confirmă domiciliul sau reședința temporară a alegătorului pe teritoriul secției de votare;
- buletinul de identitate provizoriu cu mențiunile privind cetățenia Republicii Moldova, domiciliul sau reședința temporară a titularului;
- pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, inclusiv cu termen de valabilitate expirat.

Cine votează prin intermediul urnei mobile?

În cazul în care, din motive de sănătate sau din alte motive temeinice, nu vă puteți deplasa la sediul secției de votare, aveți dreptul să vă exercitați votul prin intermediul urnei mobile. Pentru aceasta veți depune o cerere în scris, care poate fi transmisă prin intermediul unui membru al familiei, asistentului social sau al unei alte persoane, cu excepția membrilor biroului electoral al secției de votare sau al altor persoane care au dreptul să asiste la operațiunile electorale, la biroul secției de votare, începând cu 2 săptămâni înainte de ziua votării și până la ora 14:00 a zilei precedente votării.

În ziua votării, cererile pot fi aprobate până la ora 14:00 dacă se prezintă și certificat medical.

Cum are loc procedura de vot la secția de votare?

- Pasul 1** Prezențați operatorului actul de identitate. Operatorul introduce datele dumneavoastră de identificare în sistem, iar sistemul verifică dacă îndepliniți condițiile prevăzute de lege pentru exercitarea dreptului de vot, dacă sunteți inclus în lista electorală de bază a secției de votare la care v-ați prezentat. Sistemul informatic va semnala dacă ați mai votat la o altă secție de votare în cadrul acestor alegeri.
- Pasul 2** Treceți la masa unde stau membrii biroului electoral al secției de votare. Prezențați actul de identitate membrului biroului. Acesta găsește numele dumneavoastră pe lista electorală.
- Pasul 3** Semnați în lista electorală în dreptul numelui dumneavoastră și primiți buletinele de vot de la membrul biroului electoral al secției de votare.
- Fiecare alegător va primi de la 2 la 4 buletine de vot, în funcție de localitatea în care își exercită votul.
- Buletinele de vot se deosebesc după culoare și sunt tipărite în limba română.
- Pentru minoritățile etnice, buletinele de vot sunt tipărite în limba solicitată de către organele electorale de circumscripția respectivă.

Pe fișa de însoțire a buletinului de identitate nu se aplică ștampila de securizare.

- Pasul 4** Treceți la cabina de vot și votați în secret.

Dacă din motive temeinice **nu puteți vota singur**, aveți dreptul să chemați în cabină un însoțitor ales de dumneavoastră pentru a vă ajuta. Însoțitorul nu poate fi membru al biroului electoral, observator sau reprezentant al concurentului electoral.

- Pasul 5** Aplicați pe buletinul de vot ștampila cu inscripția „Votat” în interiorul cercului din patrulaterul cu numele/denumirea concurentului electoral pentru care vă dați votul. Cercurile din celelalte patrulete trebuie să rămână curate.

Dacă ați completat greșit buletinul de vot, dar încă nu l-ați introdus în urnă, puteți solicita să vi se elibereze, dar numai o singură dată, un nou buletin de vot. Acest caz va fi consemnat în procesul-verbal cu privire la rezultatele numărării voturilor, iar în lista electorală la rubrica „Notă” se va face mențiunea corespunzătoare.

- Pasul 6** Pliati buletinele de vot și introduceți-le în urna de vot.

Aflarea în cabina de vot împreună cu membrii familiei, votarea în locul altui alegător, fotografierea ori expunerea publică, demonstrarea buletinului de vot completat sau scoaterea din secția de votare a buletinului încredințat pentru votare sunt interzise.

Cine sunt înscrși pe lista suplimentară și lista pentru votarea la locul aflării?

Pe lista suplimentară se înscriu alegătorii omși din lista electorală de bază, dar fac dovada cu buletinul de identitate ce atestă domiciliul sau reședința temporară în raza teritorială a secției de votare la care s-au prezentat.

Pe lista suplimentară se mai înscriu și:

- persoanele deținute pe baza unui mandat de arest până la pronunțarea sentinței judecătorești, persoanele condamnate la închisoare (privațiune de libertate) a căror sentință nu este definitivă, cele care execută o sancțiune contravențională sub formă de arest, persoanele condamnate la închisoare (privațiune de libertate) prin hotărâre judecătorească definitivă, aflate în instituțiile penitenciare, doar dacă își au domiciliul sau reședința temporară în unitatea administrativ-teritorială în care se află instituțiile respective;
- alegătorii care în ziua votării se află în sanatorii și case de odihnă, în spitale și alte instituții curative staționare, doar dacă își au domiciliul sau reședința temporară în unitatea administrativ-teritorială în care se află instituțiile respective;
- funcționarii electorali, la secția de votare în care își desfășoară activitatea, cu condiția că își au domiciliul/reședința temporară în unitatea administrativ-teritorială pe teritoriul căreia se află secția de votare;
- studenții și elevii cu drept de vot înmatriculați la instituții de învățământ în localitatea în care au înregistrare la domiciliu sau la reședința temporară de mai puțin de 3 luni până la data primului tur de scrutin, fiind obligați să prezinte buletinul de identitate cu fișa de însoțire și carnetul de student/elev cu înscrieri privind instituția de învățământ la care sunt înmatriculați în localitatea respectivă.

Ce puteți face dacă ați observat o ilegalitate?

Puteți depune o contestație la organul electoral dacă ați observat o acțiune sau inacțiune a organului electoral, candidaților înregistrați, observatorilor sau experților internaționali, pe care o considerați ilegală. De asemenea, pot fi contestate faptele considerate ca încălcare a modului de reflectare a campaniei electorale, de difuzare sau plasare a publicității electorale, acțiunile de corupere a alegătorilor, transportare organizată a alegătorilor la secția de votare, efectuare a agitației electorale în ziua alegerilor, perturbare a activității organului electoral.

Încălcarea cadrului normativ cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale, a candidaților desemnați, a grupurilor de inițiativă tot poate fi contestată.

Fiecare contestatar probează faptele pe care își întemeiază pretențiile formulate și este responsabil de veridicitatea și calitatea probelor prezentate.

Termenul de depunere a contestațiilor în perioada electorală este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea. Autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile, dar nu mai târziu de ziua alegerilor.

ÎNCHEIERE

De ce să mergem la vot?

Trebuie să fim **responsabili**, să fim **activi** și să înțelegem că votul nostru contează.

Pentru că trebuie să avem **datorie morală și civică**. Votul este modalitatea prin care se poate schimba viitorul.

Fiecare vot contează.
Fiecare vot „pentru” sau „împotrivă” are un efect mai puțin negativ decât o banală și nejustificată abținere.

Să nu uităm:
pentru fiecare vot valabil exprimat, partidele politice primesc alocații de la bugetul de stat prin intermediul Comisiei Electorale Centrale conform performanțelor obținute în alegeri.

